

Pohorje na delu - toda tokrat ne v gozdu

Cesta, po kateri se peljemo v Lovrenc na Pohorju, ni samo strma in zavita, temveč tudi do kraja razvožena in polna kotanj. Vožnja po takšni cesti vzbudi v človeku vtis, da se pelje v kraj, ki je zelo odmaknjen celo od najbližjega kulturnega središča. Tega neprijetnega vtisa se ne more otresti niti tedaj, ko se avto srečno ustavi nekje sredi trga, čeprav je vsa lovrenška okolica kakor pokrajina iz pravljice. Strme rebri v številnih odtenkih pomladnega zelenja, peneča voda v kamniti strugi, mlade, živopisane trate, njive z nežno ozimino, zrak, ki opojno vonja po cvetju in smoli, nad vsem pa visoko, daljno nebo z oblaki, ki veselo jadrajo v pomladnem vetru čez vrhove bribov...

V trgu pa še vedno sledovi vojne in okupacije. Razvaline hiš, požgane, za srolo prekrite stavbe, nezasteklena okna, opuščene turistične naprave. Ali Lovrenčani niste še nič naredili, da popravite v vojni nastalo škodo? O pač! Marsikaj je bilo že popravljenega na privatnih in javnih stavbah. Vsega pa le še ni bilo mogoče, razdejanje je bilo ve-

liko. Zdaj pridno grade gasilski dom, pa tudi prosvetni dom so že obnovili. Torej, Lovrenčani le niso tako brezbrizni, kakor se nam je prvi hip zdelo. Predvsem so poskrbeli za ljudsko-prosvetno delo. In prav o tem bi danes radi kaj več izvedeli. Vendar smo prišli ob nepravem dnevnem času, ljudje so na delu in zdaj nimajo časa za našo radovednost. Nič ne de, bomo pač malo počakali. Sprehajamo se po trgu in njegovi najbližji okolici ter uživamo lepote, ki jih je narava nakopičila v ta tihi kotiček slovenske zemlje. Še preden smo pričakovali, nas sredi poti poišče učitelj Jože Petrun. Izvedel je, da smo ga iskali in ga je prignala radovednost, kaj hočemo od njega. Pravi, da ima zdaj čas, ker je v šoli že opravil svojo dnevno dolžnost. Ko mu povemo, kaj bi radi izvedeli od njega, nas povabi na dom. Petrunova stara slivovka zadiši po vsej sobi in sadjevec se iskri v steklenici kakor tokajec. V sobi stojita dva klavirja, ob steni leži velika klavirska harmonika, na kredenci pa zagledamo oboo. Takoj opazimo, da smo prišli v hišo navdušenega godbenika. Obrnili smo se torej na pravi naslov.

Kaj kmalu izvemo, da se lovrenško ljudsko-prosvetno delo razvija v okviru SKUD »Tončka Vresnik«. Zakaj pa ste društvo imenovali prav po Vresnikovi Tončki? Kaj ga ne bi, saj je bila Tončka že pred vojno vneta ljudsko-prosvetna delavka. Še mlada se je pogumno postavila v obrambo slovenstva pred nasilnim nemškutarstvom, ki je imelo v Lovrencu trdne, gospodarsko močno zasidrane temelje. To svojo ljubezen do vsega, kar je slovensko, je morala Tončka že leta 1941 plačati z življenjem. Gestapovci so jo v Mariboru ustrelili kot talko. Poslanstvo, ki ga je Tončka začela in za katerega je morala dati svoje mlado življenje, nadaljuje v svobodni domovini lovrenško SKUD. Iz pripovedovanja Jožeta Petruna smo kmalu spoznali, kako obsežno, temeljito in uspešno je delo SKUD »Tončka Vresnik«. Društvo so ustanovili lani aprila. Od tedaj je preteklo šele dobro leto, uspehi pa so kljub temu lepi in veliki.

Sicer pa kako bi uspehi ne bili tako razveseljivi, če v njem s takšno ljubeznijo sodelujejo neposredni gradite-

lji socializma: gozdni in industrijski delavci ter kmečki fantje in dekleta. Pri tem se ne strašijo nobenih težav. Mnogi prihajajo na vaje v različnih sekcijah SKUD celo poldrugo uro daleč. Društvo ima tri sekcije: dramatsko, pevsko in godbeno. V zimskem času deluje v Lovrencu tudi Ljudska univerza. Predavanja so vselej dobro obiskana.

Lovrenčani ne bi bili dobri Slovenci, če bi ne bili hkrati tudi dobri pevci in igralci. Oboje pa so že prepričevalno dokazali. Najmočnejši sekciji sta pevska in godbeniška. V okviru pevske sekcije delujeta mešani pevski zbor in pionirski zbor, v godbeni pa instrumentalni kvintet. Vse delo na tem področju vodi Jože Petrun. Zanj mu nikoli ne zmanjka potrebnega časa, kljub vsem ostalim opravkom in dnevnemu delu. Zato pa tudi uspehi ne izostajajo. Spominjamo se koncerta mešanega pevskega zbora pod Petrunovo taktirko. Koncert je prenašal tudi mariborski radio. Glasbeni strokovnjaki v Mariboru so bili kar presenečeni nad veliko umetniško višino tega koncerta. Instrumentalni kvintet si je potrebne instrumente nabavil iz lastnih sred-

stev, predvsem kontrabas in harmoniko. SKUD »Tončka Vresnik« pa skrbi tudi za godbeniški naraščaj. Že med našim obiskom sta prihitela deček in deklica vsak s svojo harmoniko k Petrunu. Prišla je njuna učna ura. Hitro smo zaprosili še za nekaj podatkov.

Kako pa je z dramsko skupino? To požrtvovalno vodi Petrunov stanovski tovariš Vojko Lovše. Tredutno pripravlja Finžgarjevo »Naša kri«. Igrali jo bodo na prostem. S pionirji pa dela na »Sneguljčici«, ki jo bodo uprizorili ob koncu šolskega leta. Lani je dramska skupina pod Lovšetovim vodstvom uprizorila Krajncovo »Pot do zločina«. Drama je šla štirikrat čez lovrenški oder. Z njo so imeli velik uspeh. Pevska sekcija je dala prav tako uspelo predstavo »Kovačevega študenta«. Tudi ta je bila uprizorjena štirikrat. Zdaj pa so se lotili Gobčeve operete »Planinska roža«. Stvar je precej zahtevna, saj ima vloga soprana celo koloraturna mesta. To pa požrtvovalnih Lovrenčanov ni prestrašilo. Pridno in vztrajno vadijo opereto že tri mesece. Junija jo bodo postavili na oder.

In koncerti? Ne da bi se hvalili, toda kolikor jih je bilo, so vsi uspeli, tako vokalni kot instrumentalni. Na zadnjem tekmovanju je bil lovrenški pionirski zbor pohvaljen od okrajnega odbora ljudske prosvete za Maribor-okolico. Sicer pa povejmo kar odkrito: člani društva ne delajo samo zaradi pohval in priznanj. Vedo, da v svojem kraju vrše važno družbeno nalogo. Zato požrtvovalno hodijo na vaje in sami dajejo pobude za nadaljnje delo. Veseli jih predvsem to, da žanjejo priznanje in zahvalo pri lovrenški publikii, kmetih in delavcih. Članom društva je že v veliki meri uspelo pri tej publikii vzbuditi občutje za lepo in dobro. To so opazili tudi gosti iz Ruš pa tudi člani SNG iz Trsta, ki so v Lovrencu gostovali s Knittlovo »Vio Malo«. Lovrenško občinstvo do kraja napolni dvorano ob vsaki predstavi ali koncertu. To pa seveda nalaga vodstvu SKUD novo dolžnost: stalno dvigati kakovost svojega dela v vsebini in pri obliki.

Dosedanji uspehi so porok, da se bo to tudi res zgodilo. Posebno še, če bodo pri tem krepko pomagale tudi ostale množične organizacije in krajevne

oblasti. Če! Kajti doslej pomoč krajevskih oblasti ni bila bogve kako velika, od množičnih organizacij pa sta se doslej izkazali samo sindikalni podružnici delavcev gozdne industrije in Tovarne kos. Tu bo torej še treba bolj odločno zavihati rokave. Odgovorni činitelji bodo morali najti primerna denarna sredstva, da se Prosvetni dom primerno elektrificira in izpopolni oder, saj so načrti že tu. Brez urejenega doma in odra bo SKUD težko dvigal kvaliteto svojega dela.

Poslovili smo se ob zvokih Petrunove harmonike. Sonce se je nagnilo za pohorske vrhove. Doma moramo biti še pred nočjo. Ko se v mraku vozimo mimo nekaterih trških ruševin in dalje po hudo izdelani cesti, gledamo na Lovrenčane z drugačnimi očmi kot ob prihodu. Ko bodo vsi, predvsem tisti, ki jim je to dolžnost, prav tako energično zgrabili za delo, kakor so zgrabili člani SKUD »Tončka Vresnik«, bodo iz trga izginili zadnji sledovi vojnega razdejana in turisti in letoviščarji se bodo v Lovrenc vozili po lepši cesti. Takrat bo lepi Lovrenc zaživel takšno življenje, kakor ga zasluži zaradi svoje čudovite okolice. —es.